

Ο γενικός εισαγγελέας M. Szpunar προτείνει στο Δικαστήριο να κρίνει ότι το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας στο πλαίσιο διαφορών γονικής μέριμνας περιλαμβάνει και το «δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας» των παππούδων

Το δίκαιο της Ένωσης θεσπίζει ενιαίο και ομοιόμορφο κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των αρχών του κράτους μέλους στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του

Η Neli Valcheva, Βουλγάρα υπήκοος, είναι η γιαγιά, από την πλευρά της μητέρας, ανήλικου παιδιού που γεννήθηκε το 2002. Μετά το διαζύγιο των γονέων του, το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα μαζί με τον Έλληνα υπήκοο πατέρα του. Η γιαγιά του επιθυμεί να της χορηγηθεί δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας. Θεωρώντας ότι αδυνατεί να διατηρήσει ποιοτική επαφή με τον εγγονό της και έχοντας ζητήσει ανεπιτυχώς την υποστήριξη των ελληνικών αρχών, προσέφυγε στα βουλγαρικά δικαστήρια με αίτημα τον καθορισμό του τρόπου άσκησης του δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας της με τον εγγονό της. Ζήτησε να βλέπει το παιδί τακτικά, ένα Σαββατοκύριακο τον μήνα, και να το φιλοξενεί δύο φορές τον χρόνο, για δύο ή τρεις εβδομάδες, κατά τις διακοπές του. Τα βουλγαρικά δικαστήρια, δικάζοντας πρωτοδίκως και κατ'έφεση, απέρριψαν την αγωγή της λόγω ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, με το σκεπτικό ότι κανονισμός της Ένωσης (ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα)¹ καθιερώνει διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του (εν προκειμένω, των ελληνικών δικαστηρίων).

Το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Αναιρετικό Δικαστήριο, Βουλγαρία), ενώπιον του οποίου ασκήθηκε αναίρεση, εκτιμά ότι, προκειμένου να προσδιοριστεί το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία, είναι ουσιώδες να διευκρινιστεί αν ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα έχει εφαρμογή ή όχι στο δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας των παππούδων.

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας M. Szpunar υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, τη θεμελιώδη σημασία που ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα αποδίδει στην αρχή της υπεροχής του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού, η οποία αποτελεί τον γνώμονα της ανάλυσής του στην υπό κρίση υπόθεση.

Στη συνέχεια, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι, αν οι αφορώσες δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας αγωγές άλλων προσώπων πέραν των γονέων αποκλείονταν από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα, τότε η διεθνής δικαιοδοσία για τις αγωγές αυτές θα προσδιοριζόταν με βάση μη εναρμονισμένους εθνικούς κανόνες. Έτσι, θα εντεινόταν τόσο ο κίνδυνος να αχθεί η διαφορά ενώπιον δικαστηρίου με το οποίο το παιδί δεν έχει στενό δεσμό όσο και ο κίνδυνος παράλληλων δικών και αντιφατικών αποφάσεων, πράγμα που θα αντέβαινε στον σκοπό του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα, ο οποίος επιδιώκει να θεσπίσει ομοιόμορφους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας, τηρουμένης της αρχής της εγγύτητας στις δικαστικές διαδικασίες.

Περαιτέρω, ο γενικός εισαγγελέας αναλύει τα εφαρμοστέα διεθνή κείμενα, όπως η Σύμβαση της Χάγης του 1996². Διαπιστώνει ότι στα εν λόγω κείμενα γίνεται δεκτή ευρεία αντίληψη για το

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ 2003, L 338, σ. 1).

«δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας», πράγμα που ενισχύει την άποψη ότι στην οικογενειακή ζωή συμπεριλαμβάνονται οι σχέσεις μεταξύ στενών συγγενών, οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδη σημασία.

Ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η έννοια του «δικαιώματος προσωπικής επικοινωνίας» περιλαμβάνει και άλλα πρόσωπα πέραν των γονέων, όταν τα πρόσωπα αυτά έχουν νομικούς ή πραγματικούς οικογενειακούς δεσμούς με το παιδί.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

2 Υιοθετηθείσα από τη Διάσκεψη της Χάγης Σύμβαση της 19ης Οκτωβρίου 1996 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών.